

Ce este soluția fiscală anticipată (SFIA), cui folosește și de ce sunt necesare îmbunătățiri?

Legislația fiscală din România permite, conform Codului de procedura fiscală, obținerea de către contribuabili din partea autorităților de profil (în speța, Ministerul Finanțelor) a unei soluții fiscale pentru reglementarea unei situații viitoare, pe care contribuabilul anticipează ca o va avea de rezolvat. Cu alte cuvinte, soluția fiscală anticipată (SFIA) poate fi solicitată, contra cost, organului fiscal, iar cererea pentru emiterea soluției fiscale se depune pentru o singură situație fiscală principală, care se va întâmpla la o dată ulterioară depunerii acesteia.

Teoretic, soluția fiscală anticipată este concepută pentru a veni în sprijinul contribuabililor, în realitate însă, reglementările legislației din România sunt susceptibile de îmbunătățiri semnificative față de actualele prevederi pe care le conține OMF 1178/2023.

Punctele-cheie care considera mediul de afaceri ca ar trebui radical îmbunătățite se referă, înainte de toate, la criteriile pe baza cărora ANAF poate lua în considerare sau nu o astfel de cerere, respectiv situațiile în care Ministerul Finanțelor poate decide respingerea SFIA, ceea ce creează o disproporție uriașă între drepturile/obligățiile autorităților fiscale vizavi de contribuabil.

Totul ține de scopul/aria de acoperire a SFIA și efectiv de obținerea unei soluții fiscale anticipate, astfel ca este important nu doar să existe un cadru legislativ, mai puțin atractiv în acest moment, dar și o aplicabilitate mai facilă pentru companii.

Printre aspectele care ar putea fi semnificativ îmbunătățite se numără aspecte de fond, dar și de formă ale ordinului menționat. Exemplele includ, între altele, aspecte legate de neincluderea impozitelor și taxelor locale în scopul SFIA, diverse aspecte procedurale, între care condițiile în care se acceptă sau se respinge cererea de SFIA, inclusiv opozabilitatea și revocarea SFIA de către autoritățile fiscale.

Care este mecanismul Soluției Fiscale Anticipate?

Soluția fiscală individuală anticipată este actul administrativ emis de organul fiscal central (Ministerul Finanțelor) în vederea solutionării unei cereri a contribuabilului referitoare la reglementarea unei situații fiscale de fapt viitoare.

Potrivit prevederilor Codului Fiscal, soluția fiscală individuală anticipată este opozabilă și obligatorie față de organul fiscal, numai dacă termenii și condițiile acestora au fost respectate de contribuabil. Termenul pentru solutionarea cererii de emitere a soluției fiscale individuale anticipate este de până la șase luni, iar emiterea unei soluții fiscale individuale anticipate se obține contra cost, astfel: echivalentul a 5.000 euro pentru contribuabilii mari și contribuabilii nerezidenți și echivalentul în lei a 3.000 euro pentru celelalte categorii de contribuabili.

Cererea trebuie să includă:

- descrierea în detaliu a situației fiscale specifice pentru care se solicită soluția anticipată
- argumente și referiri la aplicarea legislației fiscale și a convențiilor fiscale internaționale
- documente relevante care susțin cererea
- referințe la legislația fiscală aplicabilă și interpretările administrative care să susțină cererea
- concluziile pe care contribuabilul le solicită.

OMF 1178/2023 reiterează prevederile referitoare la soluția fiscală anticipată, rămân însă o serie de aspecte care ar

putea fi mult îmbunătățite în sprijinul de facto al contribuabililor, de forma și de fond deopotrivă.

Predictibilitatea fiscală – obligatorie pentru un mediu de afaceri stabil

Pentru a asigura utilitatea SFIA, ar fi obligatorie și necesară, de exemplu, extinderea ariei de impozite acoperite, tocmai pentru a face din procedura de obținere a SFIA o practică obișnuită pentru contribuabili. Pe de altă parte, deși legislația în această speță există de ceva timp în România, obținerea unei soluții financiare anticipate este un proiect încă anevoios și birocratic.

Deși în toate mediile – de business, academice și chiar ANAF - se vorbește despre predictibilitate fiscală, ca un element absolut obligatoriu unei economii funcționale, care ar putea fi asigurată de procedurile SFIA, pentru un contribuabil obținerea ei este încă foarte dificilă. Iar faptul că emiterea unei soluții fiscale individuale anticipate suportă o taxă de emitere relativ însemnată, nu este aspectul cel mai important comparativ cu altele din ordinul menționat.

Predictibilitatea fiscală, alături de predictibilitatea legislativă, prin asigurarea unui tratament fiscal echitabil pentru un contribuabil, primează. Dacă acesta își dorește să obțină o soluție pentru a rezolva o situație fiscală viitoare (anticipată prin planul de afaceri), aceasta este mult mai importantă comparativ cu suma plătită la ANAF, tocmai pentru a-și putea asigura derularea afacerilor într-un mediu fiscal stabil.

Semnălele și propunerile mediului de afaceri din România sunt ample și susțin clarificarea, claritatea și modificarea unor puncte din actualele prevederi ale OMF 1178, dar și completarea pentru extinderea ariei de aplicabilitate SFIA. Nu mai puțin importante de menționat sunt și situațiile în care Ministerul Finanțelor poate decide respingerea SFIA, ceea ce creează o disproporție uriașă între drepturile/obligățiile autorităților fiscale vizavi de contribuabil.

În cazul în care reglementările din acest moment referitoare la SFIA nu vor fi îmbunătățite pe aspectele menționate mai sus, este posibil ca antreprenorii și companiile, descurajați de criteriile actuale de încadrare în obținerea unei soluții fiscale anticipate, să renunțe la acest instrument conceput tocmai pentru a le susține deciziile de business. SFIA va rămâne, astfel, doar pe hârtie, fără aplicabilitate practică în sensul asigurării predictibilității fiscale de care este nevoie în România.